

109400 Klacht over beoordeling resultaatverbeteringstoetsen en niet slagen havo. Toetsen zijn zorgvuldig afgenomen en beoordeeld.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klagers] te [woonplaats], vader respectievelijk zoon/leerling, klagers

tegen

[verweerder], rector van [school] [locatie], gevestigd te [vestigingsplaats],

en

het College van Bestuur van [stichting], gevestigd te [vestigingsplaats], verweerders

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 16 juli 2020 hebben klagers op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerders ingediend met de volgende inhoud:

[klagers] klagen erover dat de school en het schoolbestuur onzorgvuldig hebben gehandeld bij de beslissing dat [leerling] niet is geslaagd voor de havo. Zo heeft de school niet zorgvuldig gecommuniceerd over de resultaatverbeteringstoetsen, zijn enkele toetsen niet juist beoordeeld, heeft klager niet ongestoord zijn toets Nederlands kunnen maken en heeft de Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden het door hen ingestelde beroep niet objectief en zorgvuldig behandeld. Dit zoals nader onderbouwd is in het klaagschrift en de bijlagen.

Klagers hadden de bezwaarprocedure al afgerond bij het schoolbestuur toen zij de klacht bij de Commissie indienden. Om deze reden en gezien het onderwerp is de klacht meteen en versneld ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Verweerders hebben op 17 september 2020 een verweerschrift ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De digitale hoorzitting vond plaats op 23 september 2020.

Klagers waren aanwezig. De rector was aanwezig. Namens het bestuur was [lid van het College van Bestuur] aanwezig.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

[leerling] volgde onderwijs op het [school]. Gedurende het schooljaar 2019-2020 zat hij in 5 havo.

Op 24 maart 2020 hebben de ministers voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de kamer geïnformeerd over de wijziging van de slaag-zakregeling als gevolg van de coronacrisis.¹ Deze wijziging hield onder meer in dat er geen centraal eindexamen werd afgenomen. Ook hield deze wijziging in dat de schoolexamens leidend zijn voor het eindcijfer. Verder is het niet vereist dat de leerling gemiddeld een 5,5 heeft op zijn eindrapport. Niet is gewijzigd dat leerlingen maximaal één vijf voor een kernvak (wiskunde, Engels, Nederlands) mogen staan. Om leerlingen een kans te geven de resultaten voor schoolexamens te verbeteren, mochten leerlingen voor kernvakken zogenoemde resultaatverbeteringstoetsen maken. Een leerling mag voor maximaal twee vakken zo'n toets maken. De toets geldt voor 50% van het eindcijfer, de overige 50% is het schoolexamencijfer. Dit is vergelijkbaar met de verhouding schoolexamen-centraal examen buiten coronatijd. De gewijzigde slaag-zakregeling bevat een bepaling die inhoudt dat de leerling een extra kans voor een resultaatverbeteringstoets kan krijgen als sprake is van een onbillijkheid van overwegende aard (hardheidsclausule). Daarvan is sprake als de toepassing van de regels onevenredig nadelig uitpakt voor de individuele leerling in de ogen van het schoolbestuur.²

Op het moment dat de slaag-zakregeling gewijzigd werd, stond [leerling] een onvoldoende op twee kernvakken: Engels en wiskunde.

[leerling] heeft op 18 en 19 juni 2020 resultaatverbeteringstoetsen gemaakt. Hij heeft een 4,6 voor Engels en een 4,4 voor wiskunde behaald.

Dit had tot gevolg dat [leerling] is gezakt voor zijn havo-examen.

Over deze resultaten heeft [leerling] op 30 juni 2020 een klacht ingediend bij de rector. De klacht is door de rector opgevat als bezwaar tegen de beoordeling.

Op 6 juli 2020 heeft de rector met klagers het bezwaar besproken.

Op 7 juli 2020 heeft de rector het bezwaar ongegrond verklaard.

Op 10 juli 2020 hebben klagers tegen de beslissing van de rector bezwaar ingediend bij de Commissie van Beroep voor Examinaangelegenheden (Commissie van Beroep) van het schoolbestuur.

Op 15 juni 2020 heeft de Commissie van Beroep klagers en de rector gehoord tijdens een hoorzitting.

Op 16 juli 2020 heeft de Commissie van Beroep aan het College van Bestuur geadviseerd om het bezwaar ongegrond te verklaren. Het College van Bestuur heeft dit advies diezelfde dag overgenomen.

Diezelfde dag hebben klagers bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (Commissie) de klacht ingediend.

¹ Kamerstukken II 2019/20, 31289, nr. 415

² Deze samenvatting is ontleend aan het document van de Minister voor Basis- en Voortgezet onderwijs, *Servicedocument VO examens slaag-zakregeling 2019-2020*, van 8 april 2020.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klagers

[leerling] is ten onrechte gezakt en de procedure waarin klagers de beslissing aanvochten is niet zorgvuldig verlopen. De Commissie van Beroep die het bezwaar heeft behandeld, beschermt de school. De bestuurder die de Commissie van Beroep voorziet, kent de rector. Al meteen bij binnenkomst bij de hoorzitting bleek dit uit het onderonsje dat zij hadden. De rector en de Commissie van Beroep hebben niet alle argumenten van klagers over de toets Engels gehoord en betrokken bij het advies. Zo waren de docenten niet continue bereikbaar. De docent Engels was vanwege ziekte en het thuiswerken in coronatijd niet altijd goed bereikbaar. Toen de vader de docent eindelijk bereikt had, zei zij dat hij geen gebruik had gemaakt van de contactavond. Vader kon echter niet op de contactavond komen, omdat hij vanwege zijn werk 's avonds niet beschikbaar was. Het essay Engels was qua zinsconstructies correct en conform het advies van de docent simpel gehouden. Tijdens het onderdeel lezen Engels werd [leerling] gestoord door pratende docenten op de gang en een docent die aan het typen was. De punttoekenning komt niet overeen met het antwoordmodel. Daarnaast was de toets Nederlands veel makkelijker gemaakt dan die voor het vak Engels doordat niet alle Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) onderdelen getoetst werden. Dit hebben andere leerlingen aan [leerling] bevestigd. De commissie heeft ook niet alle argumenten over de toets wiskunde gehoord en betrokken bij het oordeel. De docent wiskunde heeft [leerling] onvoldoende voorbereid op de toets. Hij heeft geen examenopdrachten geoefend met de klas. Daarnaast was de docent vaak afwezig in verband met privé zaken.

De rector van de school heeft off the record gezegd dat de school ook fouten maakt, maar dat [leerling] gewoon pech heeft in dit geval. School heeft onvoldoende rekening gehouden met de omstandigheden zoals werkhouding, getoonde inzet en groei, en het individuele belang van [leerling] bij slaging. [leerling] is altijd al een goede en gemotiveerde leerling geweest. Het ging voor de kerstvakantie niet goed qua schoolresultaten, maar het herstel van de resultaten was ingezet na de vakantie. Dit is ruw onderbroken door het wegvallen van de toetsen vanwege corona. Dat alles vervolgens van twee toetsen afhangt, is niet eerlijk. De school had hem nog een kans moeten geven om een van de toetsen te herkansen.

Visie verweerders

[leerling] voldoet niet aan de diplomeringseisen die recht geven op het havodiploma. Hij stond onvoldoende op de schoolexamens voor twee kernvakken. Hier is [leerling] voor de kerstvakantie al op geweest. De resultaten zijn toen beperkt verbeterd en [leerling] stond voor de corona-uitbraak nog altijd onvoldoende voor beide vakken. Om tegemoet te komen aan de weggevallen schoolexamens hebben leerlingen overeenkomstig het landelijk beleid de kans gekregen om hun schoolexamen op te halen middels resultaatverbeteringstoetsen, zo ook [leerling]. Ter voorbereiding op de resultaatverbeteringstoetsen mocht [leerling] vragen stellen aan de docenten. Hiervan heeft hij beperkt gebruik gemaakt.

De resultaten voor de resultaatverbeteringstoets waren dusdanig laag dat [leerling] nog altijd onvoldoende stond op twee kernvakken. De resultaatverbeteringstoetsen zijn zorgvuldig beoordeeld en deze voldeden aan de eisen die daarvoor zijn neergelegd in het PTA. Het is opvallend dat [leerling] pas elf dagen na het afnemen van de toetsen klaagde over de

omstandigheden tijdens de toetsen. Desondanks heeft de rector navraag gedaan bij de docenten. Volgens hen was er was geen geluidsoverlast en stond de deur open om te luchten in verband met corona. Bijna alle stellingen die klagers hebben aangedragen zijn besproken, eerst door de rector en daarna bij de examencommissie. De toets Nederlands waarvan klagers stellen dat deze makkelijker was, voldeed, evenals de toets Engels, aan het PTA. De examencommissie bestaat uit een lid van het College van Bestuur, een rector van een andere school en een jurist van het bestuurs-bureau.

De school kan alleen een diploma verstrekken als de leerling voldoet aan de diplomeringseisen. Het belang van een diploma dat op juiste gronden is verstrekt weegt in dit geval zwaarder voor school dan het belang van [leerling]. Dat wil zeggen dat [leerling] net als de andere examenleerlingen moet voldoen aan de diplomeringseisen. Als de school zomaar een diploma zou verstrekken uit coulance, zou dat afbreuk doen aan de waarde van het havodiploma in het algemeen. De school is gebonden aan de eisen voor examinering en is daarom niet in de gelegenheid om een informele oplossing aan te dragen, zoals klagers verzocht hebben. Verder krijgt [leerling] geen mogelijkheid om de resultaatverbeteringstoets te herkansen. De school hoopt dan ook dat verdere procedures achterwege worden gelaten, omdat dit geen soelaas biedt. Het geniet de voorkeur dat [leerling] zich er nu op richt dat hij het diploma alsnog haalt.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie behandelt geen klachten als die al zijn behandeld door een (klachten)commissie die een onafhankelijk voorzitter heeft. Dat is namelijk een wettelijk vereiste voor een onafhankelijke klachtencommissie in het onderwijs. In dit geval was een bestuurslid van de school voorzitter van de commissie en is er dus geen sprake van onafhankelijkheid. De Commissie is daarom bevoegd om de klacht te behandelen. De Commissie beveelt het schoolbestuur aan om in ieder geval een onafhankelijk voorzitter te verbinden aan de Commissie van Beroep, zodat voldaan wordt aan de eis van onafhankelijkheid.

Uit het voorgaande volgt dat de Commissie in dit geval bevoegd is om te adviseren over de beoordeling en examinering. Hierbij zal de Commissie de nodige terughoudendheid betrachten. De Commissie kijkt of de beoordeling van de resultaatverbeteringstoetsen en de beslissing om de leerling niet te laten slagen niet evident onjuist zijn, en of de gevolgde procedure zorgvuldig is geweest.

De school heeft zich gehouden aan de aangepaste slaag-zakregeling zoals onder het kopje feiten samengevat is. Het is onbestreden dat dit de juiste procedure rondom examinering in coronatijd was en dat school deze procedure zorgvuldig heeft gevolgd. Niet is vast komen te staan dat school onvoldoende heeft gecommuniceerd over de aangepaste slaag-zakregeling en daarmee samenhangende resultaatverbeteringstoetsen.

De Commissie heeft niet vast kunnen stellen dat school, de Commissie van Beroep of het schoolbestuur onzorgvuldig hebben gehandeld bij de afhandeling van het bezwaar over de beoordelingen. Uit de stukken blijkt dat school en bestuur en de Commissie van Beroep in zijn gegaan op de verschillende argumenten, op een argument over de toets Nederlands na. Ter zitting bij de Commissie zijn verweerders alsnog ingegaan op klagers stelling dat de

resultaatverbeteringstoets Nederlands veel makkelijker was dan Engels, zodat dit standpunt gemotiveerd is besproken en weerlegd. Over de praktische gang van zaken bij de toetsen en de puntentelling heeft de school een andere visie dan die van klager gegeven. De argumenten die klagers hebben aangevoerd over geluidsoverlast en de deur die open stond tijdens de toets, hebben verweerders onderzocht bij de betrokken docenten en vervolgens gemotiveerd weerlegd. Klagers hebben hun standpunten niet met objectieve gegevens onderbouwd en verweerders hebben de stellingen weerlegd. In zo'n geval kan de Commissie niet vaststellen wat daadwerkelijk is gebeurd toen de toetsen werden afgenomen en ook niet of de beoordeling evident onjuist is geweest.

Tot slot mocht school besluiten de verzoeken van klagers om een diploma en om herkansing vanwege uitzonderlijke omstandigheden af te wijzen. De omstandigheden dat [leerling] gedurende zijn schoolloopbaan een gemotiveerde en goede leerling was, dat hij verbetering had ingezet qua schoolresultaten voor de twee kernvakken voor de coronacrisis en dat alles nog van twee toetsen afhing maken dit niet anders. Aan deze omstandigheid is reeds tegemoetgekomen door leerlingen een extra kans te geven middels resultaatverbeteringstoetsen. Verweerders hebben het belang bij naleving van de diplomeringseisen in dit geval zwaarder mogen laten wegen, omdat niet naleving daarvan onrechtmatig is. Daarnaast zou niet naleving van de regels de waarde van een havodiploma negatief beïnvloeden, zoals verweerders terecht hebben gesteld.

Aldus heeft school de resultaatverbeteringstoetsen op goede gronden met een onvoldoende beoordeeld. Verder hoefde school [leerling] geen extra herkansingsmogelijkheid te bieden. Gezien het voorgaande heeft school terecht geconcludeerd dat [leerling] onvoldoende stond voor de kernvakken Engels en wiskunde. Op grond van de slaag-zakregeling heeft school terecht besloten dat [leerling] daarom niet voor een havodiploma in aanmerking kwam. De klacht is ongegrond.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is.

6. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie heeft geen aanbeveling in aanvulling op de aanbevelingen die al uit de overwegingen blijken.

Aldus gedaan te Utrecht op 5 oktober 2020 door mr. A.A. Muilwijk-Schaaij, voorzitter, mr. drs. G.W. van der Brugge en drs. C.A. Hoos, leden, in aanwezigheid van mr. M. Ettema, secretaris.

mr. A.A. Muilwijk-Schaaij
voorzitter

mr. M. Ettema
secretaris